

ชื่อวิทยานิพนธ์ ประเด็นขัดแย้งทางจริยธรรมและการตัดสินใจเชิงจริยธรรมของพยาบาลในการดูแลผู้ป่วยเด็กในโรงพยาบาลศูนย์ภาคใต้: การวิเคราะห์เหตุการณ์สำคัญ

ผู้เขียน นางชุตินา จันทระประทีน

สาขาวิชา พยาบาลศาสตร์ (การพยาบาลเด็ก)

ปีการศึกษา 2547

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงคุณภาพครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประเด็นขัดแย้งทางจริยธรรมและการตัดสินใจเชิงจริยธรรมของพยาบาลในการดูแลผู้ป่วยเด็ก ผู้ให้ข้อมูลเป็นพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยกุมารเวชกรรมในโรงพยาบาลศูนย์ภาคใต้ จำนวน 64 ราย คัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจงตามคุณสมบัติที่กำหนด เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์รายบุคคลโดยใช้คำถามปลายเปิดและบันทึกเทป วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เหตุการณ์สำคัญตามวิธีการของฟลานาแกน (Flanagan, 1954) ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. เหตุการณ์สำคัญที่เป็นประเด็นขัดแย้งทางจริยธรรมของพยาบาลในการดูแลผู้ป่วยเด็กในการศึกษานี้ แบ่งออกเป็น 9 ประเด็น ได้แก่ (1) ทำหน้าที่แทนผู้ป่วยแต่ต้องขัดแย้งกับบุคคลอื่น (ร้อยละ 25) (2) เคารพความเป็นเอกสิทธิ์ของญาติแต่อาจเป็นอันตรายต่อผู้ป่วย (ร้อยละ 18.75) (3) ใครควรตัดสินใจยุติการรักษาที่ยืดชีวิต (ร้อยละ 15.62) (4) คับข้องใจเมื่อผู้ป่วยไม่ได้รับความยุติธรรม (ร้อยละ 10.94) (5) เมื่อต้องเลือกระหว่างการบอกความจริงกับการไม่บอกความจริง (ร้อยละ 7.81) (6) อยากช่วยเหลือผู้ป่วยแต่ทำไม่ได้เพราะด้อยอำนาจ (ร้อยละ 6.25) (7) ไร้อำนาจในการตัดสินใจเมื่อบุคลากรแสดงพฤติกรรมไม่เหมาะสม (ร้อยละ 6.25) (8) ยืดชีวิตผู้ป่วยแต่ต้องยืดความทุกข์ทรมาน (ร้อยละ 4.69) และ (9) อยากปฏิเสธการดูแลผู้ป่วยแต่จำเป็นต้องทำตามหน้าที่ (ร้อยละ 4.69)

2. ผู้ให้ข้อมูลใช้วิธีการตัดสินใจเชิงจริยธรรมใน 3 ลักษณะ คือ (1) แสดงบทบาทวิชาชีพโดยยึดผู้ใช้บริการเป็นหลัก (ร้อยละ 65.63) (2) ปรึกษาคณะอื่นเพื่อหาแนวทางในการตัดสินใจร่วมกัน (ร้อยละ 54.69) และ (3) รักษาสัมพันธภาพกับผู้อื่นด้วยการหาวิธีหลีกเลี่ยงความขัดแย้ง (ร้อยละ 15.62)

3. ผู้ให้ข้อมูลใช้หลักการหรือเหตุผลในการตัดสินใจเชิงจริยธรรม 9 ประการ ได้แก่ (1) หลักจริยธรรม (ร้อยละ 68.75) (2) แนวคิดเชิงจริยธรรม (ร้อยละ 34.38) (3) จรรยาบรรณวิชาชีพ

(ร้อยละ 26.56) (4) คุณค่า (ร้อยละ 20.31) (5) ประสบการณ์ (ร้อยละ 15.62) (6) สิทธิผู้ป่วย (ร้อยละ 15.62) (7) อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (ร้อยละ 14.06) และ (8) กฎหมาย (ร้อยละ 6.25)

4. ผู้ให้ข้อมูลบอกถึงผลลัพธ์ที่เกิดจากการตัดสินใจเชิงจริยธรรมใน 3 ลักษณะ คือ (1) ผู้ป่วยปลอดภัยภายใต้การดูแลของบุคลากรที่มีสุขภาพ (ร้อยละ 50) (2) ผู้ป่วยอาจไม่ได้รับการตอบสนองความต้องการอย่างแท้จริง (ร้อยละ 34.37) และ (3) ผู้ป่วยได้รับการดูแลที่สอดคล้องกับคุณค่าและความเชื่อของญาติ (ร้อยละ 15.62)

5. ผู้ให้ข้อมูลบอกถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นในทางบวก ร้อยละ 82.81 เป็นผลกระทบต่อพยาบาลใน 2 ลักษณะ คือ (1) รู้สึกสบายใจ โลงใจ พอใจในผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น (ร้อยละ 37.5) และ (2) รู้สึกว่าได้ทำหน้าที่ของพยาบาลอย่างดีที่สุด (ร้อยละ 25) ผลกระทบต่อผู้ป่วยและครอบครัวคือ ญาติมีความพึงพอใจ/ยอมรับผลที่เกิดขึ้น (ร้อยละ 32.81) และผลกระทบต่อหน่วยงานคือ ไม่เกิดปัญหาความขัดแย้งระหว่างบุคลากร ร้อยละ 10.94 ส่วนผลกระทบในทางลบ พบได้ร้อยละ 68.75 ซึ่งเป็นผลกระทบต่อพยาบาลใน 2 ลักษณะ คือ (1) ยังรู้สึกคับข้องใจเมื่อปัญหา ยังไม่ได้รับการแก้ไข (ร้อยละ 26.56) และ (2) ไม่แน่ใจในสัมพันธภาพที่เปลี่ยนไปกับบุคลากรอื่น (ร้อยละ 23.44) ผลกระทบต่อผู้ป่วยและครอบครัวคือ มีสัมพันธภาพกับญาติลดลง (ร้อยละ 14.06) และผลกระทบต่อหน่วยงานคือ สิ้นเปลืองทรัพยากรของหน่วยงาน (ร้อยละ 7.81)

ผลการศึกษาครั้งนี้ สะท้อนให้เห็นถึงประเด็นขัดแย้งทางจริยธรรมและการตัดสินใจเชิงจริยธรรมของพยาบาล ซึ่งเป็นข้อมูลพื้นฐานและสามารถนำไปเป็นแนวทางเพื่อพัฒนาทักษะการตัดสินใจเชิงจริยธรรมของพยาบาลในการดูแลผู้ป่วยเด็กต่อไป

Thesis Title	Nurses' Ethical Dilemmas and Ethical Decision Making in Providing Care for Pediatric Patients in Regional Hospitals, Southern Thailand: Critical Incidents Analysis
Author	Mrs.Chutima Jantarapratin
Major Program	Nursing Science (Pediatric Nursing)
Academic Year	2004

Abstract

This qualitative research aimed to investigate ethical dilemmas and ethical decision making in providing care for pediatric patients. Sixty-four informants were purposively recruited from nurses who met inclusion criteria, in pediatric wards of two regional hospitals, Southern Thailand. Data were collected by individual interview using open-ended questions with tape recordings. Data were analyzed by using the critical incident technique of Flanagan (Flanagan, 1954). The results are as follows:

1. Ethical dilemmas were: (1) acting as patients' advocacy but conflicting with others (25%) (2) respecting family's autonomy but doing harm to patients (18.75%) (3) who should decide to stop prolonging life? (15.62%) (4) conflict when patients receive biased care (10.94%) (5) have to choose whether to tell or not tell the truth (7.81%) (6) willing to take action to help patients but not authorized (6.25%) (7) lacking power to change inappropriate behaviors of health personnel (6.25%) (8) prolonging life or prolonging suffering (4.69%), and (9) wishing to refuse care but having obligation to care (4.69%).

2. Methods of ethical decision making were: (1) acting nursing roles by patient-centered approach (65.53%) (2) discussing with others to find solutions (54.69%), and (3) maintaining relationship by avoiding conflict (15.62%).

3. Principles/reasons of ethical decision making were: (1) ethical principles (68.75%) (2) ethical concepts (34.48%) (3) code of ethics (26.56%) (4) values (18.75%) (5) experiences (15.62%) (6) patient's rights (15.62%) (7) convention on the rights of the child (14.06%), and (8) law (6.25%)

4. Outcomes of ethical decision making were: (1) patients were safe under the care of the health team (50%) (2) patients' needs may not be met (34.37%), and (3) patients received care based on family's values and beliefs (15.62%).

5. Positive impacts of ethical decision making were: Nurses felt relieved when patients received good care (37.5%) and pride in the nursing profession (25%), patients and family were satisfied with, or accepted, the outcomes (32.81%), and relationships were maintained among health personnel (10.94%). On the other hand, negative impacts were: Nurses felt oppressed due to lack of proper solution (26.56%), relationships within the health team might be changed (23.44%), poor relationships with patient's family (14.06%), and wasted resources (7.81%).

The results of this study reflect ethical dilemmas and ethical decision making of nurses which can be used as baseline data and a guideline to improve ethical decision making skills of nurses in providing care for pediatric patients.